

Inte mer än människa

Varje dag går jag till jobbet för att rädda världen och det har jag gjort de senaste 15 åren då jag jobbat med miljö-, energi- och klimatfrågor. Ambitiöst kan tyckas, men jag vill gärna försöka. Redan som 13-åring ställde jag mina föräldrar till svars för de burkar med silikonsspray och färg som fanns i städgarderoben. Jag skrev egna etiketter i versaler med meningar som "DEN HÄR BURKEN INNEHÅLLER FREON" och "DET HÄR FÖRSTÖR MILJÖN".

Nu är jag där själv som förälder och försöker rannsaka mitt samvete, undrandes om mitt barn på samma sätt kommer att ställa mig till svars för vad som sker i världen med den skenande energianvändningen och tusentals nya kemikalier som tillverkas och sprids varje år. "Varför gjorde ni inget fast ni visste vart det skulle leda?", är en fråga jag fasar för.

Ta bara alla dessa val som föräldrar ställs inför: tygblöjor (miljöbäst) kontra konventionella (praktiskt), kooperativ fantastisk förskola med ekologiskt mat och underbara omgivningar 2,5 km från hemmet (lyckokänsla) kontra kommunal förskola 5 minuter från hemmet (gångavstånd), gamla ibland slitna kläder (miljöbäst) kontra nya starka och vattentåliga (praktiskt). Och hur berättar man för mormor eller farfar att den där plastleksaken i glada färger som barnbarnet blev så glad över i födelsedagspresent kanske inte är så hälsosam och därför kommer att plockas bort?

Ibland går mina tankar till ytterligheter som "är det ens försvarbart att sätta barn till världen, tala om klimatbelastning". Lyckligtvis inser jag då att det är att gå för långt åt andra hållet. Världen är till för alla, även mitt barn! Mitt privilegium i jämförelse med en stor del av resten av mänskligheten är att jag har chansen att kunna göra medvetna val. Allt mer av min fritid går också åt till att fundera över och söka kunskap om miljö- och klimatfördelar med än det ena än det andra alternativet. Hur går det med det då?

Ja, till exempel så flyttade vi för ett antal år sedan från vår centrala lägenhet till ett hus på landet, 2,5 mil från staden där vi båda arbetar. Javisst, ett charmigt gammalt hus med generösa ytor och en härlig tomt, helt perfekt när man har hund, katter och barn. Det är visserligen bergvärme som uppvärmningsform, men vi har ändå avsevärt högre elanvändning jämfört med när vi bodde i lägenhet. Och visserligen har vi i dag en biogasbil i stället för en bensinbil, men när vi bodde mer centralt så cyklade

vi mest vart vi än skulle. Nu behövs både bilen och kollektivtrafiken för att få vardagen att gå ihop.

Tygblöjor blev det inte heller, vi hann helt enkelt inte med det där med tvättningen och dessutom var våra katter och vår hund lite för intresserade av det hela med lukterna. Förskolan långt hemifrån valde vi på känsla och både vi och barnet trivs som fisken i vattnet, men det får bli bilen allt som oftast för hämtning och lämning. Vardagskläder kör vi visserligen gärna begagnade, men ytterplaggen slits så mycket att det faktiskt lönar sig att köpa nya som håller hela tiden ut.

Numera står inte ens valen alltid kring vad som uppenbart är bra eller dåligt. Valen kanske i stället står mellan miljö och klimat. Är det bättre med den ekologiskt odlade paprikan från andra sidan jordklotet eller ska jag ta den konventionellt odlade från Sverige? Får erkänna att jag då hellre tar den ekologiskt odlade paprikan än den konventionellt

närodlade. Varför? Jo jag vill helt enkelt inte stoppa i mitt barn en massa gånger.

Vare sig jag köper, eller helt avstår att köpa, paprika, ett hus, en bil eller väljer blöjsorter så påverkar det mig och min omgivning och hela världen i nutid och i framtid. Ibland blir det rätt för miljön eller klimatet, ibland blir det rätt för vardagen, ibland för plånboken och ibland bara känns det bra. Det viktiga är ändå att det faktiskt går att vara lite klimatvardagshjälte genom de val man gör, och oftast blir det både bättre, roligare och billigare bara man tar sig den där extra minuten att tänka efter före.

Tack och lov så är det ju inte bara oljemagnaterna eller världsekonomin som bestämmer hur det här med klimatförändringarna ska gå. Vi sitter själva på stormakt genom de steg vi tar varje dag, ibland via små sidosteg och ibland i stora kliv framåt.

Ingela Brandén
Styrelseledamot
Energirådgivarna

"Är det bättre med den ekologiskt odlade paprikan från andra sidan jordklotet eller ska jag ta den konventionellt odlade från Sverige?"